

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

→←

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. czégnél

→←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Tizenkétévi tapasztalat.

A földművelésügyi miniszternek az 1902. évi termés eredményére vonatkozó kimutatása, terjedelménél, áttekinthetőségénél és adatbőségénél fogva, kiválóan érdekes és értékes munkát. Az elismerés, amelyet a földművelésügyi miniszter mindazoknak juttat, akit a statisztikai anyag gyűjtésében és beszolgáltatásában részt vettek, méltán megérdemelt. Megtetézzük azzal, hogy az elismerésre legbősegebben magának a földművelésügyi minisztériumnak ama szakértő és buzgó tisztviselői szolgáltak rá, akik a rengeteg anyagot földolgozták, áttekinthetővé és érdekessé tették.

Azt tán mondanunk sem kell, hogy a világtermésről szóló kimutatások a nemzetközi gabonapiacok szempontjából mennyire fontosak. Hiszen a legelső s aránylag legmegbízhatóbb tájékoztatást nyújtják arról, hol és mennyi a gabonafőnövelés, vagy hiány. S mivel a terménymennyiség irányítja az árfejlődést, magától értetődik, hogy úgy a termelők, mint a fogyasztók és a kereskedők ebben a kimutatásban találják az első megbízható támaszpontot a kalkulációra.

A főeredmény, amely a most közzétett kimutatásból élénk tárul, két irányban nevezetes. Az egyik az, hogy a világtermés tetemesen nagyobb a tavalyinál és a két év előttinél. A másik az, hogy míg Európának általában jó termése volt, az amerikai búzatermés az idén gyöngébbnek ígérkezik a tavalyinál. A világ gabonatermése (búza, rozs, árpa, zab és kukorica) ez évben 4086 millió hektoliter, 1901-ben 3460, 1900-ban 3760 millió hektoliter volt. Nagyobb az ideai gabonatermés a tavalyinál 629-10 millió hektoliterrel. A földművelésügyi minisztérium kimutatása szerint általában azt lehet mondani, hogy az idén Európában volt a legjobb termés szalmás-gabonafélékből s csak maga az európai búzatermés 12%-kal kedvezőbb volt a múlt évinél. S minthogy a tengerentúli részekben — az amerikai Egyesült-Államokat kivéve, ahol kevesebb termett — ugyanannyi lesz a búza, mint tavaly, ennél fogva föltételezhető, hogy az idén kevesebb tengerentúli búzát fognak Európába importálni, mint az előző évben. De azért még mindig tetemes gabonakiviteli fölösege ígérkezik Amerikának, mert az ideai kukoricatermése nagyon kedvező. S míg tavaly Amerika, az ő kukoricatermelésének hiányát a belföldi fogyasztásban egyéb gabonaművelekkel, első sorban búzával volt kénytelen pótolni, az idén, a bő kukoricatermés folytán, a maga szükségletének fedezésén fölülm, marad kukoricából is, búzából is exportálni valója.

Még egy figyelemreméltó tény emelünk ki a most megjelent statisztikából. Tavaly s két év előtt a világtermés mögötte maradt a fogyasztási szükségletnek és pedig mindegyik évben körülbelül 200—300 millió hektoliterrel. Az idén a világtermés teljesen fedezi a fogyasztási szükségletet, dacára annak, hogy a földművelésügyi miniszter kimutatása a normálnál magasabb fogyasztást tételez föl. Ezt a föltevést pedig az alacsonyabb gabonárakra alapítja.

Arról, hogy mi az áralakulás tekintetében jóslatokba bocsátkozunk, szó nem lehet. Azt tapasztaljuk, hogy a gabonapiacokon nagyon korán eszkomptáltak a jó termést és még az aratás előtt redukálták az árakat, abban a

hiszemben, hogy a kampány kezdetén óriási kínálat fog beállni. A spekuláció azonban ebben a föltevésében csalódott. A sürgős és tömeges kínálatnak nyoma sincs és így maga a fogyasztás kénytelen vásárlónak föllépni, hogy szükségletét fűdözze. Ez a körülmény megakasztotta eddig a nagyobb árhanatlast. Hogy a termelők képesek lesznek-e huzamosabb ideig visszatartani készleteiket s fokozatos, a fogyasztás mérvéhez és az árak alakulásához alkalmazkodó hozatalokkal elejét venni a nagyobb árcsökkenésnek, azt lehetetlen előre megítélnünk. E részben nem-csupán a mi gazdáinktól függ az áralakulás, hanem az európai piacokra özőnlő gabonától. Mert ha az árakra nézve veszély van abban, ha most a termes után bőven özőnlük az új gabona a piacokra, még nagyobb a veszély később, amikor a többi ekszportállam is piacra veti már terméstőlőselegét s a fokozott konkurrenciát vagyunk kénytelenek elszenvedni.

Tanácsot adni tehát a gazdának, hogy miként értékesítse termését, hiú és kockázatos dolog lenne. A gazdának ma kereskedőnek is kell lennie, annyiban, hogy a konjunkturákat szem előtt tartsa és a magára nézve legkedvezőbbet kihasználja. Mi azt hisszük, hogyha gazdáink túlnyomó részében meg lesz ez az okos előrelátás és gyakorlati érzék, az ideai jelentékeny terméstőlőselet révén, még redukált árak mellett is, elég kedvezően zárhatják le a gazdasági esztendő mérlegét.

Gyermekeink erkölése.

A nagy bűn, melyről a fővárosban hullott le a lepel s a mely heteken át izgatottságban tartotta az egész ország közönségét, nem ismeretlen a vidéken sem. Ott is vannak minden erkölcsi érzésből kivetkezett bestiális férfiak, keritőnők, szegény kis leányok, akiket megrontatnak. És meg van a többi bűn is, éppen úgy mint a fővárosban, ahol azért domborodnak ki annyira, mert tömegével vannak.

Minden esetre a kipattant bűnhalmazat fontos ókát szolgáltatja annak, hogy elmélkedjünk gyermekeink különösen a szegényebb néposztály gyermekeinek erkölcsi nevelése felett. Hiszen ha felkeressük a legtöbb munkásember családi otthonát s azt némileg tanulmány tárgyává tesszük, megdöbbenünk a felett, hogy milyen mosdatlan szájuak az 5—10 esztendőes kicsinyek és mi mindenről „tudnak” a fiuk éppen úgy mint a kis leányok.

Ne kárhoztassuk a szülőket akik kora reggeltől késő éjszakáig nehéz munkát végeznek, hogy megkeressék a napi betevő falatot s a kenyér utáni hajszában az élet sivár küzdelmében elvész bennük az érzék lelki tisztaság iránt. Sem idejük sem kedvük nem lehet a gyermek erkölcsi nevelésére nagy gondot fordítani. A gyermek rendszerint az utcán nevelődik, ártatlan lelkébe az utca hinti a bűn első impresszióit. Odahaza nem törlik ki ez impressziókat hisz a téma a szegény ember családi asztalánál is ugyanaz, ami az utcán.

És ki vigyáz a szegény ember gyermekére, amikor a szülők naphosszat nincsenek odahaza s az reggeltől estig őrizetlenül, tanácstalanul bolyong künn a szabad ég alatt? Bizony csak a jó Isten

Pedig az élet megmáshíthatatlan tapasztalása, az hogy a gyermekkor benyomása adják meg az irányt a jellem fejlődéséhez s a gyermek, aki rosszat, csunyát látott maga előtt, annak lelkében sokkal inkább van meg később a bűnre való hajlandóság.

És így van ez a jobbmóduak gyermekeivel is. Mert hisz alapján véve egyforma az ember mind, akár biborban, akár darócban születik.

A törvény s a társadalom csak attól a kortól fogva kezd foglalkozni a gyermek nevelésével, mikor az már az iskolába kezd járni. A legtöbb szegény ember gyermeke 8—10 éves korában kerül be az iskolába, addig pedig szabadon nő fel, mint az erdei madár. S ebben a korban a gyermek elérte már a fizikai és lelki fejlettségnek azon fokát, amelyben bizonyos helyzetekről és tényekről fogalma és ítélete

van. S ha ez a fogalom vagy ítélet helytelen vagy bűnös azt már alapjában kiirtani alig lehet. Az megmarad a lélekben, mint a baltacsapás nyoma a serdülő fában. Ha tanulmány tárgyává tesszük a fehérit bűnösök lelkének multját, meggyőződésük róla, hogy a kvalifikációt a bűn elkövetéséhez már a gyermekkorban szivta fel a lélek.

Hogy micsoda borzalmas következményekkel járhat a még iskolába nem járó gyermek erkölcsi nevelésének elhanyagolása s az a körülmény, hogy naphosszat szabadon van és senki nem törődik vele, azt láthatjuk a budapesti eseményekből.

Mindezeknél jólesz fontolóra venni azt a fontos problémát, hogy meg kell kezdeni a gyermek erkölcsi nevelését attól a pillanattól kezdve, midőn beszélni és járni tud. E probléma már meg van oldva ott, ahol óvoda van s a hol a hatóság szigorúan végrehajtja azt az intézkedést, hogy óvodába kell járni a gyermeket azon szülőknél, akik napközben dolgoznak s nem érnék rá a kicsinyekkel foglalkozni.

Azt tartjuk, hogy leghelyesebb lenne óvodatörvényt hozni, a kötelező iskolatörvény mintájára. Az a szülő, aki nem tudja bebizonyítani, hogy távolléte alatt a gyermeke őrizet alatt áll s hogy erkölcsi fejlődése helytelen irányba nem terelődik, köteleztessék a törvény erejével, hogy óvodába küldje a kicsinyt, ahol megmentik őt az erkölcsnek, a tiszta jellemnek s megvetik fejletlen lelkében az ismeretek alapját.

A pancsovai Kossuth-ünnep.

A magyar szabadság, függetlenség és egyenlőség bajnokának, a legnagyobb magyarnak, Kossuth Lajosnak születése századik évfordulójától imár csak néhány nap választ el. Lázás tevékenységgel készült egész Magyarország, hogy halhatatlan nagy fia emlékének méltó ünnepeket rendezzen. A fényes paloták és szerény kunyhók hazafias lakói egyaránt vetekednek a hála és kegyelet áldozathozatalában.

Városunk hazafias társadalmának — bár a város hivatalos aparátusa teljesen érzéketlennek mutatkozik eddigé — szintén módjában lesz honfiai kegyeletét ha csak szerény ünnepély keretében is méltó módon leróhatni. A minden magyar nemzeti ügy szolgálatában elüljáró „Pancsovai Társaskör” rendez 1902. évi szeptember 19-én ünnepélyt s erre a következő meghívót bocsájtotta ki:

Meghívó.

A Pancsovai Társaskör
KOSSUTH LAJOS

hazánk nagy fia 100-ik születésnapjának emlékére a városháza nagytermében 1902. szept. hó 19-én d. e. 11 órakor

Ünnepélyt

rendez, melyre a T. Cz. tisztelettel meghívja.

Az ünnepély sorrendje:

1. Istentisztelet az ág. evang. templomban (d. e. 11 órakor).
2. Hymnus, éneklí a „Pancsovai izr. Templom-dalegyesület” (1/2 órakor).
3. „Ünnepi beszéd”, tartja Dr. Radda Ignác úr.
4. „Kossuth Lajos emlékére”, szavalja Seemayer Károly úr.
5. Szózat, éneklí a „Pancsovai izr. Templom-dalegyesület”.
6. Este 8 órakor a színházban disz-előadás.
7. A disz-előadás után táncmultság.

H I R E K.

— **Erzsébet királyné emléke.** Erzsébet királyné emléket halálának évfordulója alkalmával szerdán kegyelettel ünnepelte városunk közönsége. Az állami és városi középületekre, az iskolákra és a rom. kath. templomra, melyben gyászistenisztelet tartott, kitétték a gyászlobogót.

A gyászmise délelőtt 9 órakor volt a rom. kath. templomban, melynek főszentélye előtt impozáns katedrális állott, mely a koronával, az ország és Erzsébet királyné czimereivel volt földszitve. A gyászmisén, melyet M u s i t s Sándor plébános pontifikált papi segédlettel, — a városi és állami hatóságok, az iskolák és egyéb egyletek és testületek valamint a katonaság képviselői és nagyszámú ájtatos közönség vettek részt. A főistenisztelet előtt dr. Csütörtök Arnold, hitoktató mondott csendes requiemet, melyen az iskolák növendékei vettek részt.

— **Személyi hírek.** Bajsai Zákó Milán pénteken délután Verseczre utazott. — Mattanovich Adolf polgármester ma délután Verseczre és onnan hétfőn reggel Budapestre utazik.

— **Kossuth ünnepély az iskolákban.** A helybeli m. kir. állami főgymnasium f. é. sz. 19-én Kossuth Lajos születésének százados évfordulóján, d. e. 9 órakor a tornacsarnokban ünnepet ül, melyre a t. cz. közönséget ezennel meghívja az igazgatóság. — **Tárgyszorozat:** 1. Hymnus. Éneklé az ifjúság. 2. Fohász. Irta Rákosi Viktor. Előadja Kolossváry László VIII. oszt. tan. 3. Kossuth születése napján. Szavalja Gebhardt Fülöp VIII. oszt. tan. 4. Ünnepi beszédet mond Surányi Károly tanár úr. 5. Kossuth sirja. Irta Abrányi Emil. Szavalja Hettlinger Elemér VIII. oszt. tan. 6. Szózat. Éneklé az ifjúság. — Az áll. polgári és felső kereskedelmi iskola ugyancsak szept. 19-én d. e. 9 órakor rendez Kossuth emlékünnepélyt saját tornacsarnokában a következő sorrenddel: 1. Hymnus. Éneklé a felső keresk. iskola énekkara. 2. Kossuth Lajos emlékezete; szavalja Zse-nár Sándor a polg. isk. III. oszt. tanulója. 3. Alkalmi beszéd. tartja Zilahi György tanár. 4. „Kossuth Lajos születésnapjára”; szavalja Scheibner Aladár f. k. isk. tanuló. 5. Szózat; éneklé a f. keresk. isk. énekkara. Az ünnepélyre a szülőket és tanügybarátokat az igazgatóság tisztelettel meghívja. — Az áll. felső-leányiskola ünnepélyének sorrendje a következő: 1. Szózat; éneklé a tanuló ifjúság. 2. Emlékbeszéd, tartja Reich Gaborné. 3. Szózat; szavalja Gerle Margit II. oszt. tanuló. 4. Hymnus, éneklé a tanuló ifjúság. A szülőket szívesen látja a tantestület. — Az alsóvárosi áll. el. leányiskola reggel 8 órakor rendez ünnepélyt, melyen a tanuló alkalmi költeményeket szavalnak, és éneklé a Hymnus, Szózatot és Tavasz elmúlt című éneket. Az alkalmi beszédet Lambrecht Péter tanító tartja.

— **Gondnoksági ülés.** Az állami iskolák gondnoksága csütörtökön délután ülést tartott a városháza nagytermében alelnöke Mattanovich Adolf polgármester elnöklése alatt. A tárgyszeretet előtt felolvasták Christian Antal elnök lemondását. A gondnokság ösztönét fájlatja az elnök elhatározását és Martin Imre, dr. Adler Arthur és Randl Ferencz tagokból álló küldöttség által felkérte lemondása visszavonására. A küldöttség eljárva megbízatásában válaszul azt jelentette, hogy Christian elnök csak néhány nap mulva fog a gondnokság megtisztelő meg-

keresésére végleges választ adni. A rendes ügyek elintézésén kívül tudomásul vették Martin Imre gondnok lemondását és minden iskola igazgatóját megbízták saját iskolájuk részére a gondnoki teendővel. Ezen kívül egyes osztályokban mutatkozó túlzultság alapján párhuzamos osztályok felállítását kéri a minisztérium.

— **Eljegyzés.** Korsós Etelka t. vásárhelyi tanítónő, özvegy Korsós Péterné művelt lelkű leányát eljegyezte Szakács Mikés Albrecht ev. ref. theológus Maros-Vásárhelyről. — K u h n Jakab eljegyezte Ortág Zsófi kisasszonyt. Gratulálunk.

— **Beiratások a főgymnasiumban.** A helybeli állami főgymnasiumba az 1902/3. tanévre f. é. szept. 8-ig 212 tanuló iratkozott be. A múlt tanév elejéhez képest a létszám 13 mal növekedett. — Az I. osztályba felvételre 59, a II-ba 38, a III-ba 33, a IV-be 23, az V-be 24, a VI-ba 10, a VII-be 11, a VIII-ba 12. Vallásra nézve: rom. kath. 60, gör. kel. 81, ág. evang. 25, ev. reform. 12, unitárius 1, izr. 31. — Anyanyelv nézve: magyar 64, német 65, szerb 61, román 21.

— **Halálozás.** Kaiser Ferencz kovácmester 51 éves korában hosszas szenvedés után meghalt szeptember 8-án. A boldogult ritka szorgalmas és ügyes iparos volt mért is általános tiszteletnek örvendett. Temetése kedden délután ment végbe rendkívül nagyszámú gyászolóközönség részvétele mellett. A pancsovai iparos dalegyet megvártó gyászadalok elének-lése által róttá le halálját egyik alapítója és éveken át volt alelnöke iránt. — B a c h m a n n Ferencz építész 85 éves korában pénteken éjjel meghalt. A boldogult, ki előkelő szerepet viselt és általános tiszteletnek örvendett majdnem két évtizede visszavonult mindentől. Temetése ma délután fog a Király-utcai halottas házból a rom. kath. egyház szertartása szerint végbemenni.

— **Pancsovai dalegyet Mramorákon.** A „pancsovai ág. ev. templom-dalegyesület” Hoffmann Keresztély karmester vezetése alatt dalestélyt rendez ma este a szomszéd Mramorák községben, melyen városunkból is számosan készülnék résztveenni. Az estély tiszta jövedelme a pancsovai ág. ev. templom alapja javára fordítatik. A kirándulók, hétfőn reggel a 1/8 órai vonattal jönnek vissza.

— **Dalestély.** A „Pancsovaer Männer Gesangverein” tegnapi hirdett dalestélye a kedvezőtlen időjárás miatt ma, vasárnapon este tartatik meg a „Hungaria” szállodában.

— **Igazgatói iroda.** Az iparos- és kereskedő tanoncziskola igazgatósága ez úton is értesíti az érdekelteket iparosokat és kereskedőket, hogy az igazgatóirodája a Sztarcsovai úton, a 62. sz. házban van. Hivatalos órák: hétfőn, kedden, csütörtökön d. e. 11—12 ig.

— **Ellenőrzési szemlék.** A közös hadseregbeii ellenőrzési szemlék Pancsova városára nézve f. évi október hó 10. és 11-én tartatnak meg a városháza nagytermében. Az utószemle ugyancsak f. é. november hó 10-én Nagybecskerekben a Rezső laktanyában lesz. — A honvédség ellenőrzési szemléje ez évi október 20-án és 21-én lesz városunkra nézve; az utószemle pedig november 15-én Verseczen a honvédlaktanyában tartatik meg.

— **Életveszélyes ház.** A városi főmérnök vizsgálata és jelentése folytán a Vörösmarty utcai 17-ik

számú ház lakosait, miután a ház dűledező állapota folytán közveszélyes, a rendőrség kilakoltatta. A ház egy szegény szorgalmas szerb özvegy asszonyé, ki most gyermekeivel hajléktalanná vált.

— **Az Amerikába küldött trikolor ünnepe.** Az Amerikában élő magyarságnak ajándékozott nemzeti zászlót hozó küldöttséget páratlan lelkesedéssel fogadta az amerikai magyarság. Az Egyesült-Államok minden részéből, ezer és ezer mérföldnyi távolságról özszerlegletlek honfitársaink, hogy résztvegyenek az ünnepélyen.

A küldöttség Hobokenben, New-York kikötővárosában szállt partra, ahol elsőnek a hobokeni polgármester üdvözölte, ami a magyarok körében nagy lelkesedést keltett. Ezután dr. Gerster Árpád a fogadóbizottság elnöke mondott lelkes üdvözlő beszédet, amelyre Zseni József, kezében a kibontott zászlóval, meghatottan válaszolt és tolmácsolta az anyaország üdvözlését.

Ezután megindult az impozáns menet New-York főutcáin át a Grand Central Palaceba, ahol a zászlóátadás ünnepélye folyt le. A menet élen lovasbandérium haladt, utána katonazene; a menetben az összes amerikai magyar egyletek zászlóikkal vettek részt, úgy hogy legalább is tizenötezer magyar volt a menetben. A bevonulási utvonalon a lakosság állt sűrű sorfalat és szimpatikus üdvözölte a magyar zászlót.

A Grand Central Palace termében 12.000 ember számára van hely, de az óriási terem szűknek bizonyult az ünnepelő közönség befogadására. Az ünnepély lefolyása a következő volt:

1. Magyar Hymnus cigányzene kísérettel.
2. Amerikai Hymnus katonazene kísérettel.
3. Dr. Gerster Árpád elnök beszéde.
4. A zászlót Kuntz Tivadarné megkoszoruzta, miközben a közönség a Szózatot énekelte.
5. A new-yorki magyar dalárda éneke.
6. Weltner Ignác magyar szónoklata.
7. Az amerikai zászló fölavatása, miközben a katonazene az amerikai Hymnuszt játszotta.
8. Semsey Károly órnagy angol szónoklata.
9. A zászló megáldása a különböző felekezetek lelkészei által.
10. Az amerikai magyar nemzeti szövetség diszgyűlése és a zászló átadása.

Este díszelőadás volt, amelyen a Falu rossza került színpadra, másnap este pedig bankett fejezte be a lélekemelő ünnepélyt.

— **Alldeutscht.** Verseczen a király születése napján rendezett kivilágítás alkalmával a lakosság minden évben zenezővel szokta bejárni a várost. Ilyenkor a városi zenekar eddigdel mindig a Gotterhalte t szokta játszani; az ideu azonban — mint a „Bud. Hirlap” írja — néhány egyetemi polgár beadványt intézett a polgármesterhez, hogy az eddigi „Gotterhalte” helyett a város zenekara a Hymnuszt és a Szózatot játssza. A polgármester szívesen engedett a jogos kérésnek, s a „Gotterhalte” elmaradt. A verseczi, temesvári, kikiindai Alldeutscht sajtó erre dühös kirohanást intézett a „dinasztia ellenes” ifjúság s a verseczi hazafias svábok ellen, akik a kivilágítás estjén igazi lelkesedéssel énekeltek a Hymnuszt és Szózat szövegét, s valósággal legazemberezték őket. Sőt a hirhedt temesvári „Deutsches Tagblatt” mult vasárnap számban közli a kérvényt aláíró fiatal emberek nevét, a Reichskriegsminiszter és Militärbehörden-ek figyelmébe ajánlván őket.

T Á R C Z A.

A kísértés.

Irta: ifj. Tolstoj Leo gróf
fordította: K-Ö.

(Vége.)

„Majd elérem czéломát”, gondolta Mariska önhittén, mikor a bácsikára és az ígért pénzre gondolt, a pénzre, melyet már régen a magáénak tartott.

„Milyen jószágos szeme van, ó nagyon jó” — mindjárt más gondolatok jutottak eszébe, mihelyt Ivánt nézte.

„Részvétet érez irántam, nyujtsa nekem kezét. Oh ha tudná —”, folytatta Mariska.

Karofogta őt és mindig közelebb húzódtott hozzá. Aránylag friss, pirosítatlan friss arcocskája sajnálatra méltó volt, kérő kifejezést vett fel. Úgy látszott, mintha fekete, ragyogó szemében könnyek csillogtak volna.

Iván meleg keblét kezén érezte, lélegzetét pedig arcán. Haja odaért arcájához és csiklandozta.

„Nem szeretem ezt, engedjen el”, mondta kezét megszabadítva — „miért teszi ezt?”

„Jöjjön velem, kísérem el haza, kérem. Legyen olyan jó és...”

Ismét dédelgetve megérintette és lassan megsimogatta a vállát.

„En nem teszek önért semmit”, mondta Iván sajnálkozva, „inkább egyedül megyek haza és ha igazán fel akar hagyni életével csak öntől függ. Isten vele...”

„Isten vele” ismételte, sűrű szemöldökét szigorúan összehúzva, „ez nem helyes, a mit tesz — ez bűn, bűn...”

Sapkáját vette s felindultan és képből kikelve hagyta ott a szobát.

„Oh Istenem!” kiáltotta akaratlanul Mariska; bosszúság, düh, szégyen mondatok vele ezen szavakat. De aztán többet nem is szólt.

IV.

Az asztalhoz ült, kezével megtámasztotta a fejét és gondolkodott. Aztán fel-melkedett, a szobán keresztül az ablakhoz ment, melylyel szemben sötét fal volt; visszatért helyére és elfoglalta azt. Életében először találkozott ilyen férfival. Valami egészen újat látott benne. Részvétet érzett iránta, tanácsolta neki, hogy hagyjon fel eddigi foglalkozásával; jót akart vele. Oly fiatal, oly erős és jó; milyen férfias! Most a száz rubelt sem fogja megkapni. Az ördögbe is ezzel a pénzzel, ha sajnálja is: pedig annyira szükségére volt reá. Bosszantóbb volt, hogy annyira fáradzott, annyira bizott sikerében — és mostan az egyszer nem érte el. Bosszantotta, hogy abban az időben akarta elcsábítani, midőn részvétet érzett iránta. Rossz és visszatartó. Milyen derék és kedves, fűzte tovább gondolatait. — Igen ritka jószágú ember; igaza volt midőn azt mondta, hogy meg kell változtatnom életemet —, igaza van, teljesen igaza. De hogyan érje ezt el, hova menjen, kihez? Ki lesz iránta jó indulattal, mint ő. Senki sem szereti. Ő volt az első, ki irányában ösztönének, jónak mutatkozott. Mariska szívéből már régóta kipusztult az emberek iránt a szeretet és a hála érzése. Ezen érzelm nyerte el mostan a felsőszobát a többiek felett és ennek esett áldozatául. Iván jószágos szemét látta maga előtt, hallotta hangját és folyton ebben a lelki helyzetben akart maradni. Nehéz lett a szíve, vágyódott utána. Közel volt a síráshoz.

„El? Nem értél el semit? Igazán nem?” hallotta ebben az időben hangzani a bácsika szemrehányó és elégedetlen hangját. „Oh te, olyan nagyra voltál a művészetekkel. Nyilant megvallva többet vártam volna tőled. De bosszantó ez. Szép-n megszolgáltad a száz rubelt”, fűzte hangosan nevetve hozzá.

Mariska nem felelt és meg sem változtatta helyzetét.

„Nos miért vagy ily szomorú?” folytatta a bácsika hangját gyengéddre változtatva.

Hozzá lépett és puha kezét meztelen nyakára tette.

„No, Mariska, jer inkább velem, ezzel a gigerivel az egyszer nem mentél semmire”, — mondta halkabban, másik kezével megölelve a derékát és feléje hajolva — „megyünk, mi?”

Mariska meg sem mozdult. Hirtelen erősen ellökte és felugrott. A bácsika csodálkozva bámult rá.

„Hordja el magát. Sátán... mondta tompa hangon — menjen el tőlem... ön kicsapongó, utálatos ember...”

Olyannak látszott, mintha megfuladna és nehezen lélegzett fel. Arca krétafehér volt. Szeme olyan lázban égett, hogy a bácsika komolyan megjijedt. Ő szintén sápadt lett.

„Ilyen vagy” tört ki, egy lépést hátra téve.

„Igen, igen, ilyen vagyok, ön kicsapongó, még a jó embereket is bűnre akarja csábítani...”

Nem birt tovább beszélni, sápadtá lett, ajka reszketni kezdett és arca vonagolni.

„De, Mariska, mi bajod tulajdonképpen...?” igyekezett a bácsika őt még egyszer megnyugtani, óvatosan feléje nyujtva a kezét. Megint közeledett feléje és megérintette a vállát: „Nevetséges vagy!”

Mariska félreugrott tőle, mintha

kigyó marta volna meg. Ebben a pillanatban igazán szép volt, és szép termetűnek látszott. Komoly halavány arca a megvetés és az erő kifejezését vette magára. De egyszersmind véghetetlenül sajnálatraméltónak tűnt.

„Mi bajod, Mariska? Te...” folytatta a bácsika fáradozva azon, hogy mosolygásra bírja. De ő nem hagyta tovább szóhoz jutni. Egész testében reszketve feléje ugrott és sovány kezével hatalmas ütést mért kövér arcára. E tett indító oka váratlanul jött. A bácsika támolygott...

„Te... mit... te... te...”

Nem tudott többet mondani. Mariska fejéhez kapott és az ajtóhoz szaladt. Egy pillanat alatt magára vette bársonkabátját és mintha megőrült volna sietett ki a házból, az udvaron keresztül az utcára futott és az első nyitott bérkocsiba vetette magát. Fájdalmat érzett, olyan sajnátságosan nehéz volt a szíve. Ebben a pillanatban kész volt meghalni. Mélyen sóhajtott és ez megkönnyebbülést adott neki. Valami kavargott benne. Valami új keletkezett benne, mely lelke legmélyebb bensejében szunnyadt az ébredt ebben a pillanatban új életre. Emlékek és érzések ébredtek fel benne oly szabadon és könnyen, mint abban a régmúlt, oly boldog gyermekkorban.

Ajkai vonaglottak és teste zokogó sírás közepett reszketett, az öröm és fájdalom könnyei folytak le arczáin. Milyen régóta nem érezte ezen megkönnyebítő boldogságot!

A levegő nedves és meleg volt. Lásan, kis cseppekben esett.

Az öreg éjjeli kocsis megrántotta a gyeplőszárat és gyorsabban hajtott. Jobbra befordult és gyenge ügetéssel ismét visszavitte a zokogó, egyedülálló és sajnálatra méltó Mariskát a zajos városba.

Mi szintén kiadjuk azoknak az ifjaknak a névsorát, s üdvözöljük őket a Szózat és Hymnusz szolgálatában, szívünkkel kívánván, hogy tetteikkel a jövőben is minél több és minél fontosabb alkalmat adjanak arra, hogy az Alldéutsch-Verein fizetett német sajtója a szitkok özönével legyen kénytelen elárastani őket. Minél jobban piszkolnak valakit az ilyfajta lapok, az illető hazafiasága és jó magyara annál tisztábban látszik előttünk. És dicséret szavaink kíséretében mi is közzétesszük a „Deutsches Tagblatt“-ban Krieghammernek beárult egyetemi hallgatók névsorát:

Akimovits Svetozár, Buocz Béla, Dániel Árpád, Finke Mihály, Fürth Béla, Glückmann Zsiga, Greszler Gyula, Hoffmann Rudolf, Hauser Ede, Mayer Gyula, Malusev Dusan, Mattanovits G., Murár Béla, Radák J., Schönborn J., Schönborn Lajos, Skála József, Sorger Miksa, Sparger O., Springer Hugó, Vadász Antal, Weitner József, Weny József, Hønn Othmár, Pataky J. Hauser Rezső, Frouiusz G.

Csak folytassák.

— **A város tűzifa-szükségletének** biztosítására szeptember 5-én volt az árléjtés Bogdánov János tanácsnok elnöke alatt. A hivatalok és államosított iskolák fűtésére szükséges 1028 köbméter tűzifa szállítására a legelőnyösebb ajánlatot Schuitz Simon fakereskedő adta, ki 65 koronaért hajlandó 1 köbméteres bükkfát szállítani. Az ő ajánlata lett elfogadva illetve fog a közgyűlés elé terjesztetni.

— **Gyilkosság Szarcsován.** Milutinov Péter szolga legény csütörtökön este lelötte egyik társát. A gyilkos legény pénteken a pancsovai rendőrségűj jelentkezett előadva, hogy véletlenségből esett meg a szerencsétlenség. A rendőrség átadta a csendőrségnek a további nyomozás megkezdése végett.

— **Szülő tolvaj.** Utóbbi időben sűrűn érkeztek panaszok a rendőrséghez a szőlőskertek megdézsmálása tárgyában. A megejtett nyomozás során sikerült a rendőrségnek a tolvajok egyikét, a rosvott előleltű T r e t a Illés személyében elcsipni. Mezőrendőri kihágás címén 5 napi elzárásra ítélték.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **A gőzgépezők s kazánfűlők vizsgálata** a Temesvárot szervezett bizottság által f. évi szept. hó 22-én reggeli 8 órakor kezdve a m. k. állam vasutak műhely épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen bélyegzett s felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőhöz Temesvárott czimezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

Nemzeti színészet.

Földesi színtársulata az elmúlt héten a gyér látogás daczára dicséretes buzgósággal és eredménytelj játszott. Voltak ugyan kevésbé sikerült esték is, de általában elismeréssel kell adoznunk a derék társulat iparkodásának.

„A Sasok“, Guthi és Rákosi ezen mulattató vigjátéka szombaton került színre. Említésre méltó Niczkyné Ilona, ki Lenke szerepét sok művészettel játszotta. Gerőfi Ilona (Lola) sikerült színészkolai növendék volt. Igen jó volt Bukits szerepében Madas Pista, ki a társulat egyik oszlopos tagja. Fodor Oszkár (Sass Ferencz) előkelő játékaival hatott. Jók voltak Kovács Andor (Barnatás) és Halász Zoltán (Viktor).

Vasárnap adták Géczy J. népszínművét „A mit az erdő meséi“. Az előadás igen jó volt. Kiténtek különösen Berczik Margit (Kató) ki úgy játékaival mint művészi énekével hatott; Szilasy Juliska (Zsuzsika) kedvesen játszott. Az est sikerében osztoznak Madas Pista (Dóka) Fodor Oszkár (Bacsó), Kovács A. (Ficzere), Viola József (Ignác) Pápai Antal (Sütő) és Szabó Pál (Fúrje).

Hétfőn is kettős előadás, volt. Este az „Ocskay Brigádéros volt. A kielégítő összjáték mellett említésre méltó Niczkyné Ilona (Dili) Gerőfi Ilona (Tisza Ilona) szerepében. Pápai Antal jól adta Ocskay Laszlót. Madas Pista (Javorka) Kovács A. (Piber) nagyon jók voltak. Nem kevésbé jól játszottak Palotai (Ozoróczy) Ács József (Szörényi) Viola József (Tarcis) Fodor Oszkár (Ocskay Sándor) Szabó Pál (Königsegg grf.) és Hérics Ottó (Papes).

Kedden „A Baba“ igen sikerülten került színre. Lévy Margit (Alezia) gyönyörű baba volt. Játékaival és énekével teljesen meghódította a közönséget, mely ismétlenül nyílt színen is lelkesen megtapsolta. Berczik Margit (Sancelot) szintén pompásan játszott és énekelte, és élénk tetszésnyilvánításokra ragadta a közönséget. Madas Pista Loremois-a kiváló alakítás volt. Az est sikeréhez nagyban hozzájárultak még Kovács A. (Hilarius) és Viola József (Maxim atya) kinek éneke tetszett.

Szerdán a „Tartalékos férj“-ben Madas Pista (Csillám), P. Nagy Linda (Teréz) Gerőfi Ilona (Eva), Pápai (Timár) Iván Sándor (Bukovics) Hajnal (Hólyag) Ács (Popovka) szerepében jól játszottak.

Csütörtökön „A cigánybárót“ adták. Lévy Margit és (Azena) Berczik Margit (Szaffi) játéka és éneke mint mindig kitűnő volt. Ugyazint Szabó Pál Ba-

rinkai szerepében. Jeleskedtek még Kovács Andor (Zsupán) Madas Pista (Carnero) Fodor Oszkár (Ottokár) Hérics E. (Mirabella) Palotainé (Czipra). Hérics Ottó, Pápai A. és Ács J. igen sikerült cigány triumvirátus voltak.

Közepes látogatás mellett került színre pénteken „A vasgyáros“. Derblayt Pápai Antal adta kifejezésteljesen, Gerőfi Ilona (Claire) Niczkyné Ilona (Athenais) Fodor Oszkár (Bligny) Madas Pista (Prefont) hatásosan játszottak.

Különbélek.

A felhők magassága és sebessége. Még pár év-tizeddel ezelőtt is vajmi keveset tudtunk a különböző rétegekben uszkáló felhők magasságáról, mert e tárgyban nagyon kevés volt a pontos mérés. Végre az 1896. május 1-től 1897. július 1-ig terjedő ugynevezett „nemzetközi felhő-észlendőben“ derekasan hozzáálltak a méréshez; de az adatok feldolgozása annyira lassu, hogy minden közlést örömmel kell fogadnunk. Ezuttal a washingtoni felhőmérés adatait ismertetjük.

A stratus felhő rendszeren körülbelül egy kilométer magas uszkál, még pedig nyáron valamivel alantabbb, télen pedig valamivel magasabban a szinttáj fölött. A cumulus, mely a szemhatáron mint hatalmas, hóval fedett hegy jelentkezik, alsó szélével többnyire 1—2 km.-nyi szinttájön lebeg, csuasa azonban nem egyszer a 3 km.-t is megüti. Az alto-cumulus 48—58 km. szinttájön uszkál; még magasabban tartózkodik a cirro-cumulus vagy báránnyfelhő, amelynek közepes magassága 74—84 km. közt változik. Legmagasabban találjuk a cirrus felhőt, mely a legmagasabb hegyek fölött is tovasiklik; átlagos magassága 10 km., de már 165 km. magasságban is észlelték. Megjegyezzük, hogy a cirrusok télen alacsonyabb szinttájön lebegnek, mint nyáron.

Jóval magasabban lebegnek a világító éjjeli felhők; magasságuk 1855-ben 82 km. volt is 1911-ig nem is változott. E felhők nem maguk világítanak, hanem csak a rájuk eső napfényben ragyognak és legott láthatatlanok, mihelyt a Föld árnyéka éri őket.

Még magasabban találni bizonyos gözrétegeket, melyek nagyobb északi fény megjelenésekor láthatók és nagyon emlékeztetnek a bágyadtfényű cumulusokra. Magasságuk megbízható mérés szerint 700—800 km. ezek saját elektromos fényökkel is világítanak.

A felhők vonulásának sebessége a magassággal növekszik. A stratus felhő nyáron 6 m., télen 10-5 m. átlagos sebességgel mozog; a cumulus nyáron 15 m. télen 21 m.; a cirro-cumulus nyáron 23 és télen 33 m., a cirrus pedig nyáron 30 és télen 35 m. sebességet is elér. Valószínű, hogy a világító éjjeli felhők az év folyamán az egyik sarki tájról a másikra vonulnak és mindig azon a féltekén időznek, amelyiken nyár van.

Prédikáció telefonon át. Nincs új a nap alatt... Washington indiai városban két telefontársulat van s mivel két dudás se fér meg egy csárdában, annál kevésbbé két telefontársulat egy városban. Így van ez Washingtonban is. Egymás ellen dolgozik a két konkurrens társulat, hogy minél nagyobb számú előfizetőt kapjon. A „Central Union“ nevű társulat azonban alighanem győztes lesz a csatában. Az élelmes társulat ugyanis azt az ajánlatot tette a város összes lelkészeinek, hogy minden templomban telefonállomásokat állít föl ingyen s a hitközség tagjainak lakásaival összeköti, hogy így azok telefonon át is meghallgathatják a prédikációt.

A hang fotográfia. A beszélő ivilámpa feltalálója, Rhumer, készülékét annyira tökéletesítette, hogy annak segítségével a hangot lefényképezheti. A fényképen spektrumhoz hasonló erősebb és gyengébb vonalak látszanak és ez a fénykép, összekötésben Rhumer ivilámpájával, megszólal. A feltaláló azt állítja, hogy a fény segítségével az emberi hangot már most több kilométernyire is lehet fényképezni, úgy, hogy a fotográfia viszont a megrögzített hangot bár mikor hiven visszaadja.

Az angolok és az ének. Ha az a rengeteg péruz, amit az angolok elemi iskolában énekkoltatásra fordítanak, akkor Angliának kétségkívül rendkívül muzsikális népnek kell lennie. Az ezidei kétkönyvben ki van mutatva, hogy az állami támogatásban részesülő énekkolákban mintegy 4³/₄ millió gyermek részesül énekkoltatásban s hogy e célra körülbelül öt millió koronát fordít az angol kormány. A legszebb eredmény a városokban tapasztalható, de a kótából való éneklés egész Angliában mind nagyobb tért hódít. Az esti továbbképző iskolákban negyven tárgy közül a kedveltséget tekintve hatodik helyen áll az ének.

A paprika mint orvosság. Hiába gunyolnak bennünket a külföldiek azzal, hogy paprika-évek vagyunk, kezdnek ók maguk is rájönni arra, hogy a paprika nemcsak pompás fűszer, hanem kitűnő orvosság is. Egy angol orvos a tinctura papricae-t már régóta kitűnő sikerrel használja orvosságnak neuralgia, köszvény és reumatizmus ellen. Az eljárás a következő: egy marék zöld paprikaféjet össze kell zuzni, sajtolni s öt tized liter forró vízben egy óráig erjeszteni, azután átstürni, egy leveseskanálnyi kölni vizet hozzátenni és kész a tinctura. Azután három-

négyszeresen összehajtogatott vászonrongyra öntjük, rátesszük a fájós helyre és száraz flannellel betakarjuk. Nemcsak hogy hólyagot nem húz, de még a bőr sem pirosodik meg tőle.

Nőemancipáció Japánban. A japán asszonynak kötelessége, hogy az urát tisztelje és neki mindenben engedelmességgel. Most történt először, hogy egy yokohamai asszony ezt a kötelet megszegte. Vonakodott ugyanis eleget tenni az ura parancsának, aki azt kívánta tőle, hogy házi munkát végezzen. A férj természetesen rögtön kimondta erre a választ. Az asszony azonban bírót döntést provokált, amely kimondotta, hogy nem köteles olyan házi munkákat végezni, a melyek erejét meghaladják. Ezzel nyilván fordulópont állott be a japán feleség családi állásában.

Hirdetések.

1308. szám.
eln. 1902.

HIRDETMÉNY.

A közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. törv. czikk III. fejt. 22. §-ának második bekezdése értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a városi utadó alapról az 1903. és 1904. évekre szerkesztett és a városi közigazgatási bizottság által f. évi szeptember hó 10-én tartott ülésében tárgyalta és elfogadott költségelölirányzat, mely a f. évi szeptember végén megtartandó rendes közgyűlésen fog tárgyalatni, f. évi szeptember hó 12-étől szeptember hó 26-ig terjedő 15 napon át a városi levéltárban közzemlére van kitéve.

Ezen 15 napi határidő alatt egyesek az előirányzat ellen felszólalhatnak és felszólalásukat f. évi szept. hó 26-ig a polgármesteri hivatalban benyújthatják.

Kelt Pancsován, 1902. évi szept. hó 11-én.

Mattanovich Adolf,

polgármester.

1-1

13847 szám.
tkv. 1902.

Póthirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Messer Hermán uvvidéki lakos végrehajthatónak Visniczki Veljár czezapjai lakos végrehajthatást szenvedett elleni 550 kor. s jár iránti végrehajthatási ügyében 13147/902 sz. a kibocsátott árverési hirdetményvel a czezapja 2624 sz. tkvben felvett 76 sz. ház és 800 négyszögöl ház hely 1248 kor. kikiáltási árban 1902. szeptember hó 15. napjának d. e. 9 órakor kitűzött árverés az 1881. IX. t. cz. 162. §-a alapján May Markusz pancsovai lakos végrehajtható érdekében is 107 k. 20 f. löke követelese s járulékal kielégítése végett megtartatni fog. Pancsován, 1902. évi aug. hó 19-én.

Nauer,

k. t. bíró.

1-1

693 szám.
vh. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági vég. hajtó az 1881. évi LX. t. cz. 101. §-a értelmében és ennel közhírré teszi, hogy a bpesti keresk. és váltó kir. törvényszék 1901. évi 106.000 számú végzése következtében Dr. Feller Miksa ügyvéd által képviselt Weisz és Markusz javára Licsanin István ellen 329 kor. 38 fill. s jár. erejéig 1901. évi november hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajthatás utján le- és felülfoglalt és 1070 korona becsült löszerszámok, boltiállványok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. bíróság V. 1213 - 7/1901. sz. végzése folytán eddig hátr. 55 kor. 16 fillérben bíróság már megállapított és 8 kor. 40 f. árverés kitűzési költségek erejéig Pancsován adós üzletében leendő eszközzésére 1902. évi szeptember hó 18. napjának d. e. 10 órája határidőül kiténtetik azzal, hogy ezen napon alap- és felülfoglaltok követeléseire erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna megtartatni fog és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1902. évi aug. hó 26. napján.

Bossán,

kir. bír. végrehajtható.

1-1

Eczetszesz és eczet

ó és tiszta árú a legjobb minőségben
uborka és paprika besavanyítására
teljesen alkalmas és megbirható, kapható

Lövinger Lázár

I. pancsovai eczetszesz-gyárában.

1-1

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Csöd-tömegeladási hirdetés.

VI. Nikolics S. J. pancsovai rőfös kereskedő cég csöd-tömegének alolított tömeggondnoka a csöd-választmányának 1902. évi augusztus 29. napján hozott határozata folytán ezennel közhírré teszi:

hogy a csöd-tömeghez tartozó és a csödléltár 1-540 tételei alatt összeirt posztó, vászon és rövidárú cikkek, nem különben a bolti felszerelvények, a mely összes tárgyak beszerzési ára összesen 20.609 k. 17 f. leltári becserítke pedig 15.615 k. 36 f. nyilvános ajánlati verseny útján eladatnak.

1.) Kikiáltási ár a becseríték, vagyis 15.616 k. 36 f.
2.) Ajánlattevő tartozik 1 kor. bélyeggel ellátott, zárt írásbeli ajánlatot legkésőbb 1902. szept. 25-iki d. u. 3 óráig alolított tömeggondnoknak átadni. Az ajánlatához a becseríték 20%-ka készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó.

3.) Szóbeli vagy később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4.) Az ajánlatok felett a csöd-választmány 1902. évi szeptember hó 25. napján d. u. 4 órakor tartandó ülésben dönt, és jogosítva van valamennyi ajánlatot visszautasítani.

5.) Az ajánlat az ajánlattevőre azonnal, a csöd-tömegre nézve pedig a választmány jóváhagyásától függőleg kötelező.

6.) A vételár a választmány jóváhagyó értesítésének vételétől számított 3 nap alatt a III. fokú illetékek együt tömeggondnok kezéhez fizetendő, minek megtörténte után az árú a vevőnek tulajdon-ogilag átadatik.

7.) Az eladott árú csak a vételár teljes kifizetése után mennek át a vevő tulajdonába, de vevő köteles azokat legkésőbb szeptember hó 20-ig átvenni és elszállítani.

8.) A csöd-választmány az árú minősége és mennyiségeért felelősséget nem vállal.

9.) Ha vevő a kikötött vételárt a kikötött időben le nem fizetné, bánatpénzt elveszti és az ő költésére és veszélyére új ajánlati verseny fog megtartani, a mely esetben, az esetleges kárért minden vagyonával szavatolni tartozik.

Az árú naponta ünnep és vasárnapokat kivéve d. u. 3-5-ig a tömeggondnok közbenjöttével megtekinthetők.

Pancsován, 1902. évi augusztus 30-án.

Dr. Musitzky Döme,

csöd-tömeggondnok.

1-1

** Aninai rudvas. Resiczai lemezek.

Van szerencsénk ezennel jelenteni, hogy gyártmányaink egy hatóságilag bejegyzett minőségi korona-farkas végjegyzéjű vannak ellátva, a minek szives figyelembe vételét kérjük. Szab. oszt. magy. államvasutársaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

3-3

Fontos képviselő.

A mélyen tisztelt vevő közönségnek becses tudomására hozom, hogy a

Szandrik
magyar ezüst-, chinaezüstárú- és alpacca-gyár

képviselőt PANC SOVA városa és VIDÉKE részére átvetttem.

A gyár úgy az evőeszközökért, mint minden más ezüstnemű készítményekért 15 évi jótállást nyújt. Ezt pedig annál könnyebben nyújthatja, mivel minden egyes darab erős ezüstözése fehér fémalapon történt, s megengedem, hogy erről az egyes darabok megvesztése által meggyőződés szeressék. Ugy a detail, mint nagyban árák egyenlőek más gyárak sárga fém-aljazatú készítményeivel. Azért joggal megkívánhatjuk, hogy ezen, a magas kormány felügyelete alatt álló vállalat szükségletünk beszerzése által támogatassék.

Kiváló tisztelettel
FISCHER MIKSA.

Ugyanott nagy raktár ékszeréből, aranyárúkból legjobb gyártmány, hanaui 14 karátos arany úri-lánczok, legfinomabb mintájú hölgy nyaklánczok, legjobb gyártmányú arany-, tulla és ezüstórák. Jól berendezett órásműhelyekben bármilyen javítások pontosan végeztetnek.

Legnagyobb raktár optikai árukból. Mindennemű szemüvegek és orrszifetek arany-, ezüst-, nikkel-, nékretokno foglalatúak és pontosan meggyártott hegyi kristály üveggel.

* Varrógépek 12 váltásban, mint kizárólag elsőrendű gyártmány. * A vevők mindenéig egy darabig. * Készenléti díj. * Készenléti díj. * Készenléti díj.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi angol Balzsamja

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelmi törvényileg bejegyzett mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Ezen Balzsam belsőleg és külsőleg gyógyít. É. pedig: 1.) Mint eddig elérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő és a mell minden betegségénél; enyhíti a hurutot, és megszünteti a kivetést, csillapítja a fájdalmat okozó köhögést és meggyógyítja még a régebbi keletű ilyfajta bajokat is. 2.) Hatá a kitűnő torokgyulladásnál, rekedtségénél és minden torokbetegségénél stb. 3.) Minden lázat alaposan elhajt. 4.) Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöröcsket, kölikát és gyomorszakgatást. 5.) Enyhíthetősé hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 6.) Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogak, szájröghadás és minden fog- és szájbetegségénél, megszünteti a febfogást, a száj és gyomorból eredő rossz szagot. 7.) Külsőleg használva mint csodálatos gyógyszer szolgál minden sebnél, hópörsenés, szemölcs, égési sebek, elfagyott tagok, rüh, var és kiütésekénél, megszünteti a főfájást, zúgást, szakgatást, kövénnyt, fültájást stb. **Ügyeljünk mindenkor szorgosan a zöld apáczka-rédjegyre, a mint az itt ábrázolva van. Hamisításoktól legjobban óvakodhatunk, ha egyenesen a gyárból hozatunk eredeti, behajlított kartonba helyezett 12 kis vagy 6 duplaüveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 filléért bérmentesen szállítva Ausztria Magyarországra bármely postafiókára. Kevesebb mennyiség nem küldetik. A küldés csak az összeg előre utalványozása vagy részletelés teljesítése esetén eszközölthetik.**

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyújt kilitást ezen szer bármilyen sebnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elkerülhető a fájdalmas és veszedelemes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

százlevelű róza (centifolia) kenőcsét

használnak, mely rendkívül szívóerős bir, s a seb- k gyógyításában és a fájdalom csillapításában eddig utóérhetetlenül áll. A valódi százlevelű róza (centifolia) kenőcs használható: gyermekágyasoknál jelentkező mellgyulladásnál, a tejfolyás elzáródásánál, melkembegyedésnél, orbáncznál, mindennemű régi bajoknál, felrepedezett lábak és lábszáraknál, sebeknél, sőfolyásnál, dagadt lábknál sőt esonszúnál is; ütött-, szúrt-, lőtt-, vágott- és zúzott sebeknél; idegen testek, mint üveg- és faszilánkok, homok és sőrét, lúsko stb. kivásvál által való eltávolítására; mindenféle daganat, ki-növes, karbunkulus, ujjnövés, sőt ráknál is; uljkacs, körömdaganat, tályog, feltört lábak, mindon-nomú égési sebek, elfagyott tagok, betegeskedő fekvéstől keletkező sebek, nyaklaganatok, vérszaga-natok, fülágnatok, és gyermekek azot sebeiét stb. Stb. Szétfűrészes csakis az összeg előretulványo-zása után történik. 2 tégely ára portóval, szállítóval együtt 3 korona 50 fillér. **Készítőnk eredeti példányokban nagy számban állanak a székely-kerületre. Óva intem az éreltelőseket hatásként hamisítványok megvételétől és kérem szorgosan ügyelni arra, hogy minden tégelyen a „Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) LIMITED in Pregrada” ezégnék kell beégetve lenni.**

Ezen két, gyógyhatásában felülmúlhatatlan szer nincs soha a vétele a megomlásnak, sőt ellen-kezőleg, minél régebb, annál értékesebb, és hatásosabb; nem szenvednek sem a hidegség sem a forró-ság behatásai alatt, emeltozva bármily évszakban szétkildhetők. Ezen két szer majonem mindig, javulást és segélyt eredményez, legelőbb is az orvos segélyének igénybevételéig. Természetesen mellőzni kell mindig más, hamisított szernek, vagy ilyenfajta okosor ajánlati érté- és hatásonkidi ügyvezetett pótszernek használatát, — melyekért csak ezáltalunk, dobjuk ki a pénzt, — hanem maradjunk meg mindig ezen két, régóta bevált, oleső és megbízható szer használatánál, melyeknek mint teljesen ártal-matlan, világszerre ismeretes szerekek, minden családnál b. rnyely esetbegek előfordulásánál kész-letben kellene lenniük. A hol ezen szernek nem volna kaphatók a fent leirt, valódiságot bizonyító védjeggyel ellát, a onét legelőszerebbi dírákt rendelni a következő címz.essel:

An Apotheke Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapestben Török J. gyógyszerertárában, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerertárában és Bécsben Brady C. gyógyszerertárában.

52-25

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Gyomorbajosoknak!

Mindazoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, avagy túlforró vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendetlen életmód által maguk-nak gyomorbaj, mint:

gyomorhurut, gyomorgörös, gyomoréjádalom, nehéz emésztést vagy elnyálkásodást

szerettek, ezennel egy jó háziszer ajánlatik, melynek kitűnő hatásai már évek hosszú során át kipróbáltattak. Ezen szer az

Ullrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatású füvekből jó borral van készítve, mely erősíti és élénkíti az emésztő szer-vezetet. A növénybor megszünteti az emésztési zava-rokat s elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatával legtöbbször még esirájában elfojtható minden gyomorbántalom. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybort idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: főfájás, felbőffetés, gyomorégés, felfuadás, emelygés hányással, mely bajok krónikus (elavult) gyomor bajnál különösen hevesen jelentkeznek, nehányzori ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, mint vérszorulás a májban, lépben és kapucréndszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) növényborral gyakran igen hamar megszüntet. A növénybor megszünteti az emészthetlenséget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Száraz, sápadt arcszín, vérhiány, erőt-

lenség legtöbbször a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiányossal, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlan éjsza-kakkal lassan elsatnylnak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült életerőnek új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsere-t, siettetni a vérképződést, csil-lapítja a felizzagott idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható üvegenként 3 koronáért és 4 koronáért Pancsova város gyógyszerertárában, továbbá, Homolicez, Bresztovác, Belgrád, Zimony, Bataj-nicza, Új-Pázu, Ó-Pázu, Glogon, Almás, Franzfeld, Réva Újfal, Román-Petre, Károlyfalva, Alilunár, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes-Kubin, Szendrő, Pozsa-revác, Aleksandroviác, Palánka, Parezány, Arangjelovác, Mb. Valjevo, Obrenovác, Titel, Perlasz, Farkas, Tor.-Sziget, Ozora, Tor.-Vásárhely, Dobrica, Kevi-Szöllős, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vracsovgáj, Fehértemplom, Palánka, Gradiste, Ó-Moldova, Új-Moldova, Petrovác, Svilajnac, Kragujevác, Grn. Mila-novác, Reska, Loznica, Janja, Bjelina, Erdevik, Cserovác, Ó-Futak, Karlóca, F.-Kovil, Pétervárad, Újvidék, Versecz stb. gyógyszerertárában, valamint Magyarországra és Ausztria-Magyarországra minden kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerertárában.

Azonkívül a pancsovai gyógyszerertár szétküld 3 és több üveg növénybort eredeti áron Ausztria-Magyarországra minden részébe.

13-5

Utánzatoktól óvakodjunk.

Kérjünk határozottan

Ullrich Hubert-féle növénybort.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Nyom. Wittigshlager C.-nál Pancsován